

Sportna nedelja

Jedinstvo in Sašk sta kandidata

za deseti ligaški klub letošnje sezone — Z rezultatom 7:3 in 16:4 sta v dveh tekmah izločila Vojvodino in Železničarja

Danes sta bili v domačem nogometnem sporedu najvažnejši nogometni prireditvi obe odločilni kvalifikacijski tekmi za vstop v nacionalno ligo, ki sta se igrali v Mariboru in Beogradu. Štirje semifinalisti tega odločilnega tekmovanja so bili: Jedinstvo (Beograd), Vojvodina (Novi Sad), Sašk (Sarajevo) in Železničar (Maribor). V prvih tekmah med temi kandidati so se številke obrnile tako, da je v današnjih revanšnih tekmah Sašk veljal za absolutnega favorita, ker je na domačih tleh z rezultatom 11:0 dobil nedosegljiv naskok. Jedinstvo pa je na terenu Vojvodine spravilo obe točki in dva gola razlike. Računi na papirju — ki v ostalem to pot niso bili posebno težki — so se res obnesli in finalista ali kandidata za deseti ligaški klub v prihodnji sezoni sta postala — Sašk iz Sarajeva in Jedinstvo iz Beograda. Ta dva kluba bosta v prihodnjih tednih — na željo Saška pod vodstvom tujega sodnika — odigrala obe finalni tekmi, v katerih se bo odločilo, ali bo v ligo v sezoni 1987-1988 igral drugi sarajevski ali četrti beograjski klub.

V naslednjem naša poročila o obeh revanšnih kvalifikacijskih tekmah iz III. kola:

Sašk : Železničar

5:4 (2:3)

Maribor, 11. julija.

Za današnjo revanšno kvalifikacijsko tekmo med Saškom in Železničarjem je kljub temu, da domače moštvo po katastrofalnem porazu v Sarajevu ni imelo nobenih izgledov, da bi si pomagalo v nadaljnjem tekmovanju, vladalo vendar zelo veliko zanimanje. Na igrišču Železničarja ob Tržaški cesti se je zbralo gotovo 1700 gledalcev.

Pred tekmo sta odigrali juniorski enajststorijski SK Železničarja in SK Amaterja iz Trbovelj za juniorsko prvenstvo LNP. Tekma se je pod vodstvom sodnika gosp. Nemca končala z zmago Železničarja v razmerju 3:1 (2:0).

Po tej tekmi so nastopili glavni akterji v postavah: Sašk: Osuk, Gregač, Beker, Mars, Korošec, Morić, Učič, Moradori, Vasina, Klemenc, Zwilling. Železničar: Schweighofer, Antolčič, Ronjak, Eferl, Frangeš, Turk I, Golinar, Konrad, Turk II, Paulin, Habit. Današnja tekma je bila ostra borba, ki pa je bila tudi ves čas zelo lepa in nape- ta. V njej je zmagalo moštvo, ki je po poteku igre

zmago popolnoma zaslužilo

Sarajevčani so pokazali nogomet, s katerim so popolnoma opravičili svojo zmago pretekle nedelje na domačih tleh. Moštvo je kot celota napravilo odlične vtis in se bo po svojih sposobnostih lahko brez dvoma pokazalo kjerkoli v ligaški konkuren- ci. Tehnično obvladajo žogo popolnoma, čeprav včasih preide ta tehnika v cilj, namesto da bi se je poslužili kot sredstvo za doseg cilja. Močnejši so bili tudi v plasiranju ter točnem podajanju, pri čemer jim je koristil odličen start ter ekonomsko gospodarjenje z razpoložljivimi silami. V napadu je bila notranja trojica mnogo boljše od kril. Glavno orodje te formacije je bilo skoraj vzorno napredovanje s kratkimi pasovi, poleg tega pa imajo vsi izbrani strel iz najtežjih položajev. V srednji vrsti je dominiral srednji krilec Korošec, medtem ko oba stranska nista razodevala preveč koristne igre. Od branilcev je bil boljši desni, vratar pa je bil prav za prav premalo zaposlen in se je v glavnem udeleževal v gneči. Videlo se je pa, da ni nepremagljiv. Domačini so bili primorani nastopiti brez Lešnika in Škofa, ki sta po tekmi v Sarajevu zbolela. Moštvo se je

vidno potrudilo

in zaigralo z neverjetnim elanom in po- žrtvovalnostjo, toda proti koncu je le mo- ralo odnehati in prepustiti zmago boljšemu na terenu. Najboljši mož na polju je bil danes Paulin v napadu, ki je zaigral morda svojo najboljšo tekmo sezone. Za silo sta zadovoljila tudi Turk in Konrad, obe krili pa sta igrali mnogo preveč na svojo pest. Med krilci je bil dober »stari« Frangeš, stranska dva tovarisa pa sta se najbolj udeleževala pri podpiranju napa- da. Obramba ni bila na veliki višini in smo pri njej pogrešali zlasti čistih odbojnih udarcev. V celem se mora reči, da so v moštvo negativni momenti prevladovali nad pozitivnimi, kar pa je deloma opravičljivo zaradi tega, ker je nasprotnik res zaigral v veliki formi.

Nekaj iz poteka

Zreb dobri Sašk. Železničar igra proti solcu. Z. izvede nekaj napadov, nato pa tudi S. ne drži križem rok. Vse akcije pa ostanejo neizbrabljene. Igra je povsem od- rta. V 20. min. se Paulinu v gneči ponu- di prilika, da doseže vodilni gol. 1:0 za Z. Je še v napadu. V 23. min. pada desno krilo lepo žogo proti sredi, kjer zakrivi sarajevski branilec roko. Diktirano enajst- metrovko pretvori Paulin v drugi gol za Z. 2:0 za Z. S. se poletne v obrambo. V 25. min. izvede gostje nenadoma lep napad in srednji krilec Korošec zmanjša po kriv- di vratarja na 2:1 za Z. Z. igra zdaj po krilih in zelo hitro vendar še nima note- nega uspeha. V 30. min. prevzame Paulin lepo žogo od Konrada in pošlje neubran- ljivo v mrežo. 3:1 za Z. S. je spet v akciji in domača obramba ima polne roke dela. Proti koncu je S. zmerom močnejši in v 40. min. izvede S. vohemotno akcijo, ki

mu prinese drugi gol tega polčasa. 3:2 za Z.

Po odmoru je 10. minut popolnoma sa- rajevskih. Gostje absolutno dominirajo na terenu in v 11. min. doseže Vasina v solo teku krasno izenačenje. 3:3. Z. se spet pri- me resno dela, njegov napad izvede nekaj akcij, toda brez rezultata. Slednjič se v 19. min. po lepi igri v polju Paulinu posreči še enkrat zatresti sarajevsko mrežo iz 10 m daljave. 4:3 za Z. Domačim se odede vedno bolj pozna utrujenost. Sarajevčani pa so vedno bolj prodorni. V 31. min. izenači rezultat na 4:4, v 40. pa dosežejo zmagovalni gol in postavijo končni rezultat. Proti slednjima dvema goloma domači ni- majo več pravih moči, da bi se jih ubra- nili.

Tekmo je sodil sodnik g. Berglez iz Za- greba prav dobro in objektivno.

Jedinstvo : Vojvodina

4:2 (3:1)

Beograd, 11. julija

Pred razmeroma majhnim številom gle- dalcev je bila danes popoldne na igrišču Jedinstva revanšna kvalifikacijska tekma za vstop v ligo med domačim Jedinstvom in novosadsko Vojvodino. Jedinstvo je na- stopilo kot precejšen favorit in je brez težav odločilo zmago zase. Gostje so imeli zelo malo šans za ugoden rezultat, razen tega

XV. zvezdna dirka v Celju

je zelo trpela zaradi slabega vremena — Startali so samo dirkači iz Ljubljane, Konjic in Celja, med katerimi je na progi Ljubljana—Celje znani dirkač Jule Kačič dosegel rekordni čas

Celje, 11. julija.

Za današnjo XV. kolesarsko zvezdno dirko v Celje so bile določene naslednje proge: Ljubljana - Celje, Zagreb - Celje, Varaždin - Celje, Maribor - Celje, Šoštanj - Celje, Slovenjgradec - Celje, Prevalje - Celje, Konjice - Celje in Celje - Vransko - Celje. V primeru ugod- nega vremena bi bilo prispelo v Celje 120 do 150 dirkačev. Ker pa so bili po- noči in zjutraj hudi nalivi, so dirkači iz Zagreba, Varaždina, Maribora, Šo- stanja, Slovenjgradca in Prevalj izo- stali. Startali so samo ljubljanski, ko- njiški in celjski dirkači. Ceste so bile zelo razmočene in blatne, vendar pa je dirka potekla brez nezdov. Kljub slabe- mu terenu pa je postavil Hermežan Jule Kačič s časom 2:08.17 nov rekord na progi Ljubljana - Celje. Rezultati so bili taki-le:

Ljubljana - Celje (73 km). Startalo je 7 dirkačev, ki so vsi privozili na cilj, med temi eden z defektom. Zelo so se izkazali juniorji, ki so zasedli 2., 4. in 6. mesto. Prvi je bil Jule Kačič (Hermes) z rekordnim časom na tej progi 2:08.17; 2. Pavel Premk (Hermes) 2:08.17 2 pet.; 3. Jože Gregorič (Hermes) 2:08.17 3 pet.; 4. Lado Kernik (Hermes) 2:09.00 3 pet.; 5. Albin Grum (Ljubljana) 2:09.00 4

Pripis k dvoboju Ilirija-Triestina

Plavalni turnir štirih bo izven saveznih prireditev zelo dvignil kvaliteto naših najboljših plavačev in tudi zanimanje za naš plavalni sport

Pretekli terek se je začel s srečanjem Viktorije in Triestine na Sušaku dvokrož- ni plavalni turnir, na katerem sodelujeta razen imenovanih še Ilirija in splitski Ja- dran. Ta turnir je brez dvoma

največja mednarodna plavalna prireditev

kar smo jih imeli v Jugoslaviji. Navedeni klubi se bodo srečali v obliki dvobojev, pri katerih se bo posebej ocenjevalo plavanje in waterpolo. Tekmovanje bo trajalo 3 le- ta in se bo torej končalo l. 1989. Razpisa- nih je 6 pokalov, in sicer 3 za plavanje in 3 za waterpolo, od katerih bosta vsako le- to razdeljena dva.

Medsebojna pogodba je določila stan- dardni program: za moške 100 m, 400 m in 4x200 m prosto, 100 m hrbtno in 200 m prsno, za ženske pa 100 m in 4x50 m prosto, 100 m hrbtno in 100 m prsno, moški pa razen tega igrajo še waterpolo. Za vsako točko postavijo klubi po dva tekmoval- ca, odn. po eno stafeto in moštvo. Točke štejejo 5, 3, 2, 1, v stafeti 10, 6, v water- polu pa zmaga 2, neodločeno 1, poraz 0 točk. Klub, ki si bo na dvoboju enega leta priboril največ točk v plavanju, bo prejel pokal, enako tudi v waterpolu. Turnir je dvokrožen in bo zlasti zanimiv zaradi primerjave rezultatov doseženih v sladki in morski vodi.

Po končanih dveh nastopih Triestine na Sušaku in v Ljubljani, je

nadaljnji spored

naslednji: 13. t. m. v Trstu Triestina : Ja- dran, 15. t. m. v Ljubljani Ilirija : Ja- dran, 17. t. m. na Sušaku Viktorija : Ja- dran, 21. t. m. v Trstu Triestina : Ilirija, 24. t. m. v Splitu Jadran : Triestina, v Ljubljani Ilirija : Viktorija, 28. t. m. v Tr- stu Triestina : Viktorija, 31. t. m. v Spli- tu Jadran : Ilirija, 2. avgusta na Sušaku Viktorija : Ilirija in 14. avg. v Splitu Ja- dran : Viktorija.

Po dosedanjih rezultatih sodeč se bo pr- vo mesto odločilo med našimi klubi, med- tem ko se bodo po morali Tržačani zadovoljiti z zadnjim mestom. Sobot- na prireditev v Ljubljani je pokazala, da razpolaga Triestina med moškimi le z dvema plavčema, ki sta enakovredna ali celo boljše od zastopnikov naših klubov. Iz- jemi sta Schippizza in Bertetti, dočim ostali znatno zaostajajo. Nekaj drugega je

pa je bil njihov vratar izrazito slab. Jedin- stvo je igralo predvsem koristno in je ime- lo najboljšo moč v vodji napada Seku- liću.

Tekmo je sodil g. Bažant iz Zagreba za- dovoljivo.

Tekme

za srednjeevropski pokal

Austrija in Lazio gresta dalje, Vienna in Ferencvaros morata igrati tretjo tekmo Dunaj, 11. julija. g. V stadionu je bila danes zaradi slabega vremena samo pred 8000 gledalcev revanšna tekma za Srednje- evropski pokal med Vienna in Ferencvar- rosem - v kateri so Dunajčani zmagali z 1:0 (1:0). Tekmo je sodil češko-slovaški sodnik Bizik. Ker je sedaj skupna razlika obeh tekem med tema dvema moštvoma izena- čena (2:2), bosta morali igrati še tretjo tekmo. Kraj in termin še nista določena.

Budimpešta, 11. julija. g. Dunajska Au- stria je danes v tekmi za srednjeevropski pokal zmagala nad Ujpeštom z 2:1 (2:0). Gledalcev je bilo 22.000, sodnik pa italijan Barlassina. Austria pojde v naslednje kolo teh tekem.

Čurliž, 11. julija. g. V drugi tekmi za srednjeevropski pokal med domačim Grasshoppersom in rimskim Laziom so domačini zmagali s 3:2 (2:1). Ker je La- zio v Rimu zmagal nad istim moštvom s 5:1 bo kljub današnjemu porazu igral še dalje v tej konkurenci. Gledalcev je bilo 7000. Tekmo je vodil madžarski sodnik Herzka.

★

Odločitev, kje in kdaj se bo igrala četr- ta — prvotna za danes določena — ena- ka tekma med Genovo in Admiru v Geno- vi, ki so jo kakor zmanj v zadnjem trenut- ku prepovedale italijanske politične obla- sti, bo izrečena danes na konferenci odbora za srednjeevropski pokal v Benetkah.

Večina točk za Triestino so dosegle nji- hove dame, namreč 26 : 23 v primeri z moškimi pri Iliriji pa 22 : 38.

Waterpolo je nudil slabo igro. Domači so bili znatno boljši, pa premoči niso znali izraziti v golih, čemur je kriva taktično nemogoča igra, nekoliko pa tudi nenavad- na smola v streljanju. Gostje so imeli za- radi izključitve skoraj polovico igre le 6 igralcev v vodi, kljub temu se pa Iliriji ni posrečilo zvišati score, temveč so celo pre- jeli gol, kar je dokaj slabo spričevalo. Z rezultatom 1 : 3 so lahko gostje več ko zadovoljni. Gole so dosegli za Ilirijo Fuchs (2) in Fritsch, za Triestino Vidali.

M. P.

Tekme za Davisov pokal

Nemčija : ČSR 4 : 1

Berlin, 11. julija. g. V predzadnjem sin- glu za evropski finale v tekmah za Davi- sov pokal med Nemčijo in Češko-slovaško sta nastopila v Cramm in Hecht ter je v. Cramm zmagal v treh setih 6 : 3, 7 : 5, 6 : 2.

Za zadnji single nemška teniška zveza Henku ni dala nastopiti, tako da so Če- slovaški dobili to edino točko v tej važ- ni odločilni tekmi brez boja.

Zaključno stanje točk evropskega fina- la je torej 4 : 1 za Nemčijo, ki bo sedaj igrala medpasni finale z Ameriko.

Tretja etapa bolgarske kolesarske dirke iz Sofije v Varno, ki so jo dirkači vozili v soboto na 120 km dolgi progi iz Trnovega v Rušuk, se je končala z zmago Bolgara Konstantinova, ki je prispel prvi na cilj v času 4:04:20. Drugo in tretje mesto sta za- sedla Jugoslovna Prosenik in Grgac, če- trti pa je bil zopet Bolgar Nenov. V skup- ni klasifikaciji vodi Bolgarija pred Jugosla- vijo, Rumunija pa je na tretjem mestu. Včeraj se je tekma zaključila z zadnjo eta- po do Varne, o kateri pa ob uri še niso znani končni rezultati.

Dve zmagi beograjskih klubov izven Beograda. Nekoliko oslabiljena garnitura BSK je včeraj igrala v Zemunu in zmagala nad tamkajšnjo Sparto s 6:4 (1:3). Bašk pa je bil v gostih v Petrovgradu, kjer je igral proti tamkajšnjemu ZSK in zmagal s 4:1 (2:0).

ZSK HERMES. Drevo ob 20. bo pri »Šil- barju« v šiški, Sv. Jerneja c. 24, izrečni občni zbor nogometne sekcije. Dnevni red: izvolitev novega odbora in slučajnosti. Vsi igrači polnoštevilno! Načelnik.

3:3

Okoli 800 ljudi je prisostvovalo včeraj popoldne šaljivi nogometni tekmi med že- lezničarskim in carinskim uradniki, kise je vršila na stadionu SK Železničarja na Tržaški cesti. Čisti dobiček te prireditve gre v sklad za letovanje siromašnih in okrevanja potrebnih železničarskih otrok. Bilo je precej veselih prizorov, ko so se spopadli na žogobrenem tlorišču. Tekma se je končala neodločeno 3:3.

Prvi skavtski dom v Zasavju

Litija, 11. julija.

Pri nas imamo precej krepko delujočo skavtsko edinico. Naša mladina je orga- nizirana v Stegu kralja Matjaža, ki skrbi za vzgojo in zaposlitev mladine raznih dob. Zato skavtsko organizacijo precej podpirajo razni činitelji predvsem seveda starši, saj so skavtom hvaležni, ker nudi njihovim mladim dovolj prilike, da si pod dobrim nadzorstvom krepi telo in duh.

Kar na tih so litjski skavtski voditelji zgradili ličen skavtski dom, razdeljen v dva dela: večji prostor je namenjen dru- štenikom za sestanke, igre in predava- nja, v manjšem lokalu pa so stegova pi- sarna, knjižnica in inventar. Vsa stavba je lesena in jo je naš tesarski mojster g. Paradiž izdelal tako praktično, da jo lah- ko razderemo in preneseemo drugam. V skavtski dom smo že tudi napeljali elek- triko. Dom stoji na vrtu g. Milice Bar- tenjeve za Savo. Pred domom je lepo ograjen vrt, delo naših skavtov, kamor se skavti preselijo ob lepem vremenu. Vsi, ki pridejo gledat skavtski dom, blagruje- jo mladino za pridobitev.

V času počitnic po neavdi ni več zani- manja za vzgojno vprašanja. Naši skavti pa so priredili v litjski osnovni šoli do- bro obiskan roditeljski sestanek, na ka-

terem so obravnavali razne vzgojne, izo- braževalne in tudi skavtske zadeve. Uvodno predavanje o skavtizmu kot vzgojnem činitelju je imel predsednik skavtskega starešinskega sveta učitelj g. Zupančič Jože. Stegov starešina g. France Pleničar, sreski tajnik, je govoril o dose- danjem delu v Stegu. Njegov pomočnik železniški uradnik g. Drago Jordan je seznanil navzočne prijatelje in člane z na- črti za bližnjo bodočnost. O skavtski ide- ologiji in smotrih skavtizma pa je nad vse lepo razpravljali mladi načelnik g. Duško Pleničar. Plodna je bila tudi deba- ta, v katero so posegli notar g. dr. Gra- šič, župnik g. Lovšin, ravnatelj g. Rojce in drugi. Soglasna je bila ugotovitev, da zaslužijo naši skavti za svoje vzgojno prizadevanje vso pohvalo.

Naši najmlajši društveniki so si nabavi- li v teh počitnicah lepo število skavtskih uniform. Seveda imajo tudi ducat razsež- nih šotorov. Prvo propagandno taborjenje so izvedli v Gradiških Lazih. Velika mno- žica ljudi iz Litije, šmartna in vse doline je prihitela na prireditev naših skavtov. Tam so zakurili taborni ogenj in izvajali razne skavtske umetnine. Nad vse sveča- no pa je uspela simbolična zaobljuba onih skavtov, ki so napravili predpisane izpi- te.

Nekaj naših članov se udeležuje velike- ga skavtskega tabora v Mednem ob Savi na Gorenjskem, kjer bodo preizkusili no- vejše taborne pridobitve v praksi. Zatem pa bo naš skavti kralja Matjaža po- stavili plašeno mesto v Džungli, kakor imenujemo kraj ob stočju Reke v Savo nedaleč od Brega.

Zanimanje za taborniško življenje je pri- nas tolikšno, da se vrše priprave tudi za ustanovitev planink, kjer so včlanjene le dekleta in je posestrimska organizacija skavtov.

Zaključek šahovskega turnirja v Kemeriju

Kemeri, 11. julija. i. V zadnjem kolu šahovskega turnirja je Böck porazil Reshe- vskega, dočim so bile vse ostale odločilne partije za prvo mesto remis in sicer Alje- hin: Berg, Feigin: Keres in Petrov: Flohr, Končno stanje: Flohr, Petrov in Reshev- sky 12, Aljehin, Keres 11 in pol, Steiner 11, Tartakower 10 in pol, Fise 9, Stahl- berg 8 in pol, Mikenas 8, Apšenič, Böck in Relistab 7 in pol, Berg 6 in pol, Feigin, Landau 5 in pol, Hasenfuss in Ozol 3 in pol.

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

Primera

V neki sosedni državi so imeli sestanek gospodarskega sveta. Iz vseh dežel so pri- šli izbranci in poslušali poglavarja, ki je pripovedoval o obnovi države. In ko je po- glavar končal svoj dolgi govor, je dejal izbrancem, ki pač niso imeli vsi enake iz- obrazbe, naj tisti, ki česa ni razumel, pride k njemu, pa mu bo vse natančno razložil.

Vstane iz zadnje klopi kmet, stopi k po- glavarju in ga vpraša:

»Slišite, povejte mi vendar, kaj je prav za prav obnova«.

In poglavar ga prime pod roko, stopi z njim k oknu in mu reče:

»Kaj vidiš tamle na trgu?«

»Kaj vidim? Novo hišo, ki jo šele zida- jo, in grad njo pet delavcev«.

»Glej, odvrne glavar. Zdaj vidiš eno hišo in pet delavcev. Drugo leto boš videl dve hiši in deset delavcev, tretje leto tri hiše in petnajst delavcev. To je obnova.«

Kmet je zdaj razumel pojem »obnova« in se vrnil na svoj dom. V nedeljo so ga v gostini prijatelji začeli izpraševati, kaj je v prestolnici slišal in ponovil jim je v glavnih besedah poglavarjev govor. Toda tudi oni niso razumeli, kaj pomeni beseda »obnova«.

In kakor poglavar, je tudi on enega iz- med njih prijel pod roko in ga odvedel k oknu.

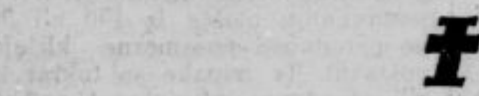
»Kaj vidiš tamle?« ga je vprašal.

»Vidim cerkev in pred njo tri berače«.

»Tako je. Drugo leto bosta tam dve cer- kvi in šest beračev, tretje leto tri cerkve in devet beračev. To je obnova.«

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Po težki bolezni je umrla naša dobra mama in stara mama, gospa

HELENA RUČIGAJ

TRGOVKA IN POSESTNICA

Drago pokojnico bomo spremili k večnemu počitku v torek 13. t. m. ob 10. uri na farno pokopališče v Mengšu. Blag ji spomin!

MENGŠ, 11. julija 1987.

MINKA MULEJ roj. RUČIGAJ, hči; JOSIP MULEJ zet; MIMI, JOŠKO, FRANCI, vnuki.

Teden dni filma

Clark Gable o svoji nenadno preminili tovarišici

Pred kratkim je v Los Angelesu nenadno umrla ameriška filmska zvezdnica Jean Harlow, stara šele 26 let. Njen slaven tovariš Clark Gable, ki ji je bil v mnogih filmih partner, je ob priliki njene smrti napisal o njej simpatično karakterizacijo. Iz spisa povzemamo:

Kadar mislim na Jeano, mi zmerom pade najprej na um, da je bila vedno iskrena

Jean Harlow

tovarišica. Ne poznam nikogar, ki bi bil resnicoljubnejši. Jean je govorila odkritosrčno, kar je mislila. V tem se ni izpremenila, odkar sem jo spoznal: bilo je to leta 1931, ko sva oba prvič začela upati na uspeh v filmu, saj sva dobila večji, ne veliki, vlogi v »Skrivnostni šestorici«. Ko sva takrat prvič skupaj igrala, je bila Jean že za korak pred menoj: dosegla je bila že uspeh v nekem filmu. Kljub temu nasproti meni ni bila ošabna. Sicer pa takrat še oba nisva vedela mnogo o filmu in o vsem, kar spada k njemu.

V filmu »Tajnica ali ljubimka« sva bila že peti partnerja. Iskreno lahko danes rečem, da nisem nikdar opazil pri njej preli-

ranega temperamenta. Tudi sem jo redko kdaj videl slabe volje. Kadar pa je bila, je ni dolgo držalo. Najprijetnejše je bilo pri njej, da ni rada zamerila, čeprav bi včasih imela vzrok za to, ker so vlogi, ki jih je igrala, zahtevale od njenih partnerjev reči, ki bi jih sicer kot dostojni ljudje gotovo nikdar ne storili. Vzemimo samo primer, koliko zasužnje, filmskih seveda, je ubožica morala dobiti od mene! Pa ni nikdar protestirala proti takšnim vlogam.

Midva sva se zmerom resno kritizirala in poskušala drug drugemu pomagati, ker

Clark Gable

se ni nihče prav posebno brljal za nju. Kadar je Jean čula kakšno pohvalno besedo o meni, mi jo je takoj povedala. Prav tako ni zamolčala besed, ki niso bile tako vesele, ker je vedela, da more to mojemu napredovanju le koristiti.

Jean ni posebno hrepenela po slavi, pač pa po zadovoljnosti in sreči v spoznanju, da je storila dobro delo. Največji strah je imela pred tem, da bi jo začeli označevati za poseben tip. Kadar je igrala svojo vlogo, je čisto pozabila sama sebe. Bila sva prijateljica, čeprav nisva kljub vsemu mnogo govorila med seboj. Zнала se je prav otroško veseliti. Bilo jo je res veselje gledati, kako se veseli. Neko veliko soboto ji je prišel eden izmed slug v filmski delavnici živga zajčka ki se ga je razveselila bolj od najdragocenejšega daru. Prav zaradi tega smo jo imeli radi vsi, ki smo delali z njo. Vsak ji je hotel s čimerkoli ustreči.

Sodim, da sem se s tem opisom žigosal za enega izmed njenih oboževalcev. No, to sem tudi bil, a na drug način: mislim, da mi je bila eden izmed najboljših tovarišev v delu, kar sem jih kdaj imel v življenju.

Hilde von Stolz in Ernst Waldow v Ufinem filmu »Če ženske molčijo«

Nашe ženstvo za dvig naše zaostale muslimanke

Na zadnji plenarni seji Jugoslovenske ženske zveze v Beogradu je bil sprejet predlog, naj se izvede akcija za emancipacijo naših muslimank. Emancipacija mora iti v dveh smereh: v prvi vrsti naj se odstranijo zunanji znaki podrejenosti muslimanske žene, to je nezdružba in neestetična noša feredže; vzporedno pa naj se prične res-

no delo za kulturni dvig muslimanke, ki je pri nas v Jugoslaviji na silno nizki stopnji.

Vprašanje muslimanske žene na splošno je tako dalekosežno, da ga ne moremo smatrati le za muslimansko vprašanje, čeprav zadeva v prvi vrsti muslimanke, čijih zaostalost gre gotovo predvsem na račun

pasivnega zadržanja vodilnih muslimanov, ki menda nečisto razumeti, da mora s splošnim razvojem korakati tudi žena. Seveda bi pa tudi ta pasivnost ne mogla zadržati razvoja, če bi vlada energično posegla vmes in z zakonitimi odredbami napravila konec nezdravi tradiciji, kakor je to storila takoj po prevratu Turčija, kateri je nedavno sledila celo Albanija.

Tudi pri nas se gospodarsko in kulturno življenje razvija v nove oblike, ki morajo nujno pogaziti stare konservativne običaje. Prav tako je pri nas zajel tok progressa vsespovsod tudi žensko. Ali naj ostane samo naša muslimanka izven te zakonitosti razvoja?

Meščanski in plemiški muslimanski stanov, prepričani z verskim fanatizmom, so želeli in si zato prizadevali, da bi muslimanske ženske obvarovali vseh posledic, ki jih prinaša kapitalistični gospodarski in družbeni red: to je na eni strani gospodarsko izkoriščanje in moralno propadanje, na drugi strani pa osamosvojitve in enakopravnost. Hoteli so zadržati ženo doma kot gospodinjico in mater, zato deklice še danes vzgajajo samo v tem duhu ter se krčevito oklepajo zunanjih znakov ženske tradicionalne podrejenosti. Pri tem so pa prezrili, da prehaja tudi iz vrst nekdanjih uglednih in premožnih muslimank vedno večje število žen in deklet v proletarski tabor, da življenje samo peha mlajše generacije ven iz doma v tvornice in delavnice med moške tovariše.

Kakor večina v drugih krajih tako za služi tudi muslimanski delavec, ramesčenelec in uradnik le toliko, da komaj zadosti s svojo plačo svojim lastnim potrebam. Če si hoče ustvariti družino in jo obvarovati propada, mora na delo tudi žena. Zato danes o kakšni patriarhalnosti v smislu družinske preskrbe z očetove strani tudi v muslimanski družini ne more biti govora.

Ker pa je ta sprememba prišla kljub zaostalosti teh krajev v gospodarskem razvoju vendarle preveč nepričakovano, se muslimanska žena ni mogla znanj, ni znala oceniti svojih delovnih sil, se ni znala postaviti in ne braniti svojih interesov. Zato je morda od vseh delovnih žensk v naši državi muslimanka najbolj izkoriščana in tudi v svojem novem delovnem torišču najbolj brezpravna.

Izrodki tradicije pa ne ovirajo muslimanke samo v borbi za vsakdanji kruh, ampak v delu samem. Ta ovira je zlasti njihova nemogoča obleka, ki sestoji iz feredže, humura in džilbabe. Že ta zunanja znamenja njihove podrejenosti jih morajo silno tlačiti k tlom, saj jih ovirajo, da bi človeku pogledale naravnost v oči. Kje naj vzamejo pogum, da bi se borile za svoje pravice?

Popolnoma napačno je mišljenje, da feredžo in humur predpisuje in zahteva koran. Nikakor ne. Ta običaj pokrivanja je mnogo starejši kakor islam sam. Bil je razširjen pri mongolskih narodih, zlasti pri Perzijcih, kjer so si tudi ugledni in odlični moški zakrivali obraz. Na temelju teh običajev in nekaterih izrekov korana, ki se lahko različno tolmačijo, ne samo v tem smislu, kakor se pojmujejo danes, so ženam zapovedali, da morajo skrivati svoje obraze očem tujih moških ter se izogibati vsake družbe izven doma. Sicer pa to skrivanje ni bilo nikoli dosledno izvedeno, ker na kmeth, kjer mora žena delati tudi na polju, ni mogla nositi zakritega obraza. Kakor marsikak drug nauk, tako se je izkrivil tudi prvotni nasvet korana, ki je bil prilagojen posebnim okoliščinam, v katerih so živeli Beduini v tistem času, ko je Mohamed med njimi razširjal svojo vero.

Gospodarski položaj naše muslimanke je vse prej kakor zadovoljiv, kar mora biti jasno, vsakomur, kdor pozna agrarno vprašanje v Bosni, kjer se je fevdalni sistem najdalje časa ohranil in se še danes ni umaknil kapitalističnemu gospodarskemu sistemu v današnjem smislu. Če kje na svetu, so pač tukaj žene še danes dvakratne sužnje, kakor pravi o ženi Anglež Bernard Shaw.

Da je mogoče tudi na videz nepremagljive običaje, tradicije temeljito premagati, nam je najboljši odlični dokaz povojna Turčija. Prej na isti ali pa še nižji gospodarski in kulturni stopnji kakor naša Bosna danes našo Bosno v vsakem pogledu stodoletno prekaša. Vzporedno z ostalimi kulturnimi in gospodarskimi reformami je Kemal Atatürk osvobodil tudi turško ženo predsodkov vere in tradicije. Kot zunanji znak osvobodjenja je začela vlada sama podpirati najnaprednejše žene, ki so propagirale opustitev nehijske in neestetične noše, ki je bila pozneje z zakonom prepovedana. Prav tako so naprednejše žene z navdušenjem pozdravile uredbe, ki postavljajo ženo v pogledu izobrazbe in osebne svobode v isto vrsto z možem. Seveda je treba priznati, da tega navdušenja niso delili z njimi niti vsi moški, niti ženske. Med množicami je bila gotovo večina na strani tistih, ki bi Kemala in njegove pristaje spričo te skrutitve prerokovali postav masakrirali. Toda če si jemljemo režimi marsek pravico, razvoj ovirati, so gotovo v večji pravici tam, kjer: razvoj po-

spešujejo, četudi proti trenutni volji reakcionarnih množic.

Tudi Albanija se je v pogledu muslimanske žene pokazala napredno. Tudi ona nas je prehitela s prepovedjo feredže. Kakor napovedujejo listi, je pa to samo začetek v vrsti zakonov, ki bodo Albanijo približali evropski civilizaciji. Mi pa, ki smo kul-

turni Evropi najbližji, še nismo prišli do tega, da se otresemo »orienta na zahodu«.

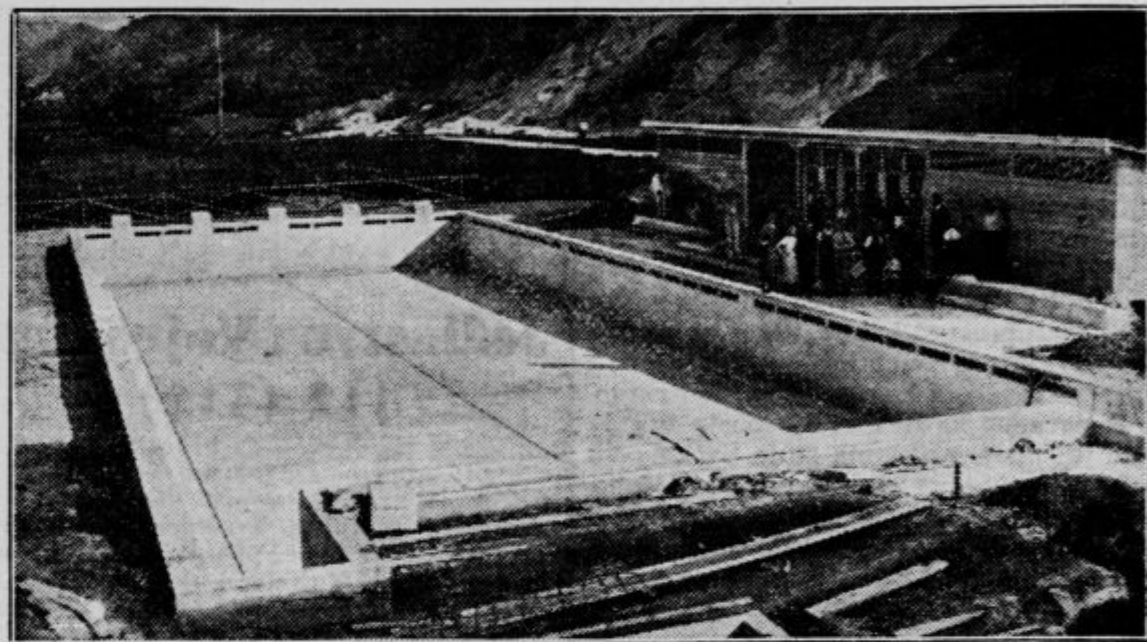
Zato iskreno pozdravljamo akcijo Jugoslovenske ženske zveze za osvoboditev muslimanske žene zunanje videza njene podrejenosti in za pomoč, da se tudi notranje osvobodijo in prilagodijo svojo miselnost današnjim razmeram.

Prvo moderno kopališče na Dolenjskem

je bilo včeraj slovesno otvorjeno v Višnji gori

Višnja gora, 11. julija
Misel, da je treba v Višnji gori zgraditi moderno kopališče, je bila eprožena že kmalu po vojni. Tujskoprometno in olepševalno društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1919, se je tega vprašanja takoj lotilo. Ustanovljenih je bilo več odsekov za gradbo, vendar se noben ni upal začeti dela. Pred leti je občina dobila od banovine 1000

dolg 33.33. širok 12.50, globok pa 1.20 do 1.70 m in je za plavanje zelo prikladen. Pa tudi dolžina bazena je za plavanje zelo primerna. Voda se čisto izmenja vsake štiri ure, kar je posebna prednost kopališča. Nekaj kabin je skupnih, druge pa so ločene za moške in ženske. Kopališče ima svojo vodovod za pitno vodo, hkrati pa tudi za prhe in angleška stranišča. Obseg otroške

din za kopališče, kar je seveda bilo malo in se je s tem denarjem zaježil potok Višnja, kar je držalo leto dni. Ko so hoteli to napravo popraviti, je bil zadevni sklep v Tujskoprometnem in olepševalnem društvu zestrjen, a je proti temu odločno nastopil g. Turk, češ, da je treba zgraditi moderno kopališče, za katero naj se zbirajo prispevki. To je obveljalo.

Avgusta leta 1935. je Tujskoprometno in olepševalno društvo spet obravnavalo vprašanje kopališča. Šlo je za nakup sveta. Tedaj je odbor sklenil, naj se ustanovi posebna kopališka uprava kot društven odsek, toda v svojem poslovanju čisto samostojen. Banška uprava je obljubila podporo in na kratk se je tudi potrebni les. Gradnja se je začela in ob izdatni podpori lepo napredovala.

Zdaj je kopališče dograjeno. Bazen je

ga bazena je 4x4 m. Globok je ta bazen 30 do 45 cm. Okrog bazena je betonski tlak. Vsa okolica kopališča je planirana za ležišča in igre. Lega kopališča je prav lepa na solnčnem kraju in blizu železniške postaje. Načrte je napravil Higijenski zavod, a dela je vodil g. inž. Matek z banske uprave.

Res lepo in po najnovejših predpisih zgrajeno kopališče je bilo danes dopolnje slovesno otvorjeno in blagoslovljeno. Ze sroč sta bili kopališče in tudi mesto krajno razsvetljeno. Danes popoldne so se v novem kopališču vršile plavalne tekme SK Ilirije, ki so bile bolj propagandnega pomena. Kopališče je uradno priznana za sportno in se v njem lahko vrše tekme. Po tekmah se je razvila pri kopališču prijetna ljudska veselica. Višnji gori na novi pridobitvi, ki bo pomagala poživiti tujski promet iskreno čestitamo!

Pod vlak je šel

iz sramote, ker je izvršil prvo tatvino v življenju

Zagreb, 11. julija.
V Zagrebu se mnogo govori o svojevremem samomoru, katerega motiv kaže, da čut za poštenost ni mrtev niti v mladini, ki zaide na krivka pota. V Stenjevcu se je namreč te dni vrzel pod vlak 17letni sluga pri tvrdki »Gentlemen« Marjan Gojković. Pri raztelesenju trupla nesrečnega mladčnika so našli v njegovih žepih dve oprostilni pismi, iz katerih je razviden motiv obupnega čina.

Mladenč je bil pred dnevi izvršil v trgovini tatvino, prvo v življenju, in se to na prigovarjanje nekega tovariša. Šef ga je prijavil policiji, kamor je moral tudi mladenč. Tam je Marjan skesano vse priznal

in obljubil, da ne bo več kradel. Šef mu je tatvino oprostil in ga vzel nazaj v službo.

Toda Marjana je mučila zavest, da je tat. Ko ga je te dni poslal šef k nekim strankam, je Marjan šel in se ni več vrnil. Ponoči pa so ga našli mrtvega na železniških tračnicah. Iz obeh oprostilnih pism, naslovljenih na mater in na šefa, je razvidno, da je šel rajši pod vlak, kakor da bi še dalje prenašal sramotni žig tatu. V pismu na mater pravi, da ni mogel storiti drugače, a v pismu na šefa, da si je rajši sodil sam, kakor da bi mu sodili drugi. V drugem pismu se tudi opravičuje svojemu protektorju, ki mu je priskrbel službo pri omenjeni tvrdki.

Nagla smrt vojaka med vožnjo

Litija, 11. julija
Vladimir Ribič, vojak 45. pehotnega polka v Mariboru, se je počutil zadnje dni zelo slab. Preden bi ga odpustili od vojakov, je moral na višji zdravstveni pregled k divizijski komisiji v Ljubljano. Redov Ribič se je odpravil s potrebnimi listinami v Ljubljano. Med vožnjo pa mu je postalo v vlakcu tako slabo, da je omahnil v neza vest. Njegovi sopotniki so mu takoj prišli čili na pomoč. V tistem je privozil vlak do tukajšnje postaje. Nesrečnega mladčnika so brž spravili iz vagona in ga izročili postajnemu osebju.

Službojuči promelnik je dal poklicati železniškega zdravnika, med tem pa so vo-

jaka prenesli v čakalnico II. razreda. Vse prizadevanje, da bi rešili nesrečnika, je bilo zaman. Umrl je, še preden je prišla zdravniška pomoč. Zdravnik je mogel ugotoviti le njegovo smrt.

Truplo so položili v krsto in prepeljali v mrtvašnico na litjskem pokopališču. Prvotne informacije so se glasile, da bodo Ribiča pokopali na tukajšnjem pokopališču. Pa je iz Ljubljane prišel vojaški avtofunkon, ki je odpeljal mariborskega vojaka v Ljubljano, kjer so ga položili k poslednjemu počitku. Redov Ribič Vladimir je bil doma iz okolice Splita.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

FILATELIJA

Razstava znamk v Parizu

V okviru mednarodne razstave v Parizu je bila od 18. — 27. junija tudi razstava znamk, za katero je celo izšel poseben spominski blok, vendar pa pričajo vse vesti, ki so prišle iz Pariza, da ljudje z organizacijo te razstave niso bili zelo zadovoljni. Baje je bila lanska švicarska razstava NABA v primeri z njo naravnost vzorno urejena. Manjkalo je potrebnih delovnih moči za ureitev razstave, in od dneva otvoritve se nihče več ni z njo ukvarjal. Mnogo zbirk, ki so jih njihovi lastniki dolga meseca postavljali za razstavo in z velikimi stroški poslali v Pariz, je ostalo neodprtih v tajništvu razstave in raznih carinarnah.

Razstava je bila v treh velikih dvoranh toda te dvorane so bile delno premražne in široki tempo pleskanj okviru so učinkovali dosti pretežno kot okvir za male umetnine in dragocenosti.

Katalog razstave je pričal, da je bilo tu zbranih 435 zbirk v primeri z 860, ki smo jih lahko videli zadnja leta v New Yorku. Izmed zbiralcev je bilo 174 Francozov, 51 Američanov, 41 Belgijcev, 30 Švicarjev, 24 Angležev, 19 Nemcev, ostalih 93 pa iz desetih prekomorskih in drugih štirinajstih evropskih dežel. Razstavljene znamke so bile po večini same izbrane in redke, prava paša za zbiralce, ki so dolej

poznali največje dragocenosti samo iz katalogov. — Najbolj je bila zastopana Francija s kolonijami in je zavzemala tretjino vsega prostora. Vse redkosti so bile razstavljene v vseh mogočih kombinacijah, nerabljenih pa skoraj brez izjeme tudi v originalnih polah, z redkimi, obrnjenimi tiskami prvih izdati, katerih cene imajo v francoskih katalogih delno po pet in šest številk. Ti obrnjeni tisk so tako redki, da pozna, jo nekatere samo v enih izvodi. Druge pa v dveh ali treh. Nastali so tako, da so pri sestavljanju plošče iz 150 ali 300 klišeev po nerodnosti posamezne klišee obratno postavili. Te napake so takrat komaj opazili, dandanes pa so med najbolj iskanimi redkostmi. Filatelistično in zgodovinsko so bila nenavadno zanimiva razna baltonska pisma, priče dobe od 19. septembra 1870 do konca januarja 1871, ko so nemške čete Pariz popolnoma oklenile in so mogli samo baloni prenašati pisma in časnike iz Pariza. Tudi zaradi pomanjkanja posameznih znamk porabljenih polovine in četrtinske znamke so še spominjali na zmedo v Parizu ob času nemško-francoske vojne.

Zelo dobro so bile zastopane Belgija, Anglija in nordijske države, pa tudi Avstrija, z žigi iz Lombardije in Benečije. Od bavarskih znamk ni manjkali niti obratni tisk čr-

ne znamke po 1 kreutzer, ki je znan samo v treh kosih. Tudi največja redkost Španije, nerabljen znak po 2 reala v višnjevi barvi iz leta 1851, ki je znana samo po dveh rabljenih in enem nerabljenem kosu ter notira v Zumsteinem katalogu 40.000 frankov, je bila na razstavi. Manjkale pa so najdragocenejše švicarske zbirke. Močno zastopano je bilo tudi prekomorje, zlasti Amerika in angleške kolonije. Tudi nerabljen, samo v dveh kosih znano najdražjo znamko iz Britanske Gijane po 2 centa, ki je vredna pol milijona frankov, so si zbirali lahko ogledali. G. Burrus je razstavil iz svoje edinstvene splošne zbirke največje redkosti, ki so bile zavarovane za 15 milijonov frankov. Nekatere znamke so bile celo večkrat zastopane. Kakor se je lastnik te zbirke oholil, bo po njegovi smrti pripadla vsa zbirka francoski vladi.

Kakor pri drugih pomembnih razstavah znamk je izšel v Parizu poseben blok, zaradi katerega pa so bili zbiralci zelo razočarani. Namestu, da bi naklado 125.000 k. sov. ki je bila že v naprej trikrat prodana, občutno zvišala, so se voditelji razstave odločili, da tega ne bodo storili, ampak da bodo naročila posameznikov zmanjšali in prodali na razstavi samo 40.000 blokov. Zaradi tega je nastala pri prodajnem uradu prvi dan taka gneča, da so morali poklicati policijo na pomoč in da je bilo več vnetih zbiralcev ranjenih.

Novi bloki

Kakor kaže, bo treba v filatelističnih listih zdaj odpreti novo rubriko za bloke,

ker prihajajo iz vseh dežel vesti o novih blokih in raznih priložnostnih izdajah v majhnih polah.

Albanija pripravila baje priložnostni blok, toda podobnosti še niso znane.

Luksemburška bloki za narodno razstavo znamk, ki bo čez štirinajst dni v Burdelingu, razstavni blok z dvema

znamkama po 2 franka. Bloki se bodo prodajali po 5 frankov, celotna naklada pa bo samo 70.000 kosov.

Nikaragva je izdala portovno znamko po 1 cent za olimpijske igre v štirih različnih barvah: v rdeči, rumeni, zeleni in vijolični, v obliki priložnostnega četverca. Celotno naklado, ki je znašala samo 5000 blokov, je kupil neki spekulat, tako da se blok na poštah sploh ni dobil.

Rusija: Za kongres sovjetskih arhitektov v Moskvi, ki se je vršil te dni, je izšla posebna serija spominskih znamk, razen tega pa še blok s štirimi znamkami po 40 kopejk iz te serije. Sovjetski monopol je do dobro razume na kupčije, ker je zahteval sam trojno nominalo za te bloke.

Madžarska: Za evharistični kongres v Budimpešti bo izšla pomladi drugega leta posebna spominska serija znamk po 6, 10, 16, 20, 32, 48 in 50 filerjev in sicer v posebnem bloku, ki se bo prodajal za dvojno ceno. Naklada bo baje znašala 100.000 kosov.

Združene države: Letos bo imela Ameriška filatelistična zveza svoj kongres ob koncu avgusta v Ashevilleu. Po stari navadi bo poštna uprava izdala za ta kongres poseben blok.

In zdaj še nekaj o našem bloku.

Prvotno nameravano naklado so spet zvišali, tako da bo znašala 150.000 kosov. Tisti zbiralci, ki so organizirani po društvih, bodo lahko dobili po 30 blokov. Baje so zelo velika naročila iz inozemstva, in trgovci z znamkami se pritožujejo, da jim je dala poštna uprava premalo blokov na razpolago.

Velik škandal je nastal zaradi prodaje islandskega bloka. Ta blok je pripravil ravnatelj islandske pošte kar na skrivaj, pa je skoraj vsa naklada prodal enemu samemu zbiralcu. Tako morajo danski filatelisti kupovati blok iz inozemstva za 10 do 12 danskih kron, medtem ko je znašala njegova prodajna cena samo dve kroni.

Češkoslovaške znamke za Malo antanto

Vzporedno z našimi znamkami z Malo antanto so izšle enake tudi na Češkem in Romuniji. Češka serija obsega dve vrednosti po 2 Kč in 2.50 Kč. Na znamkah je naslikana Praga, razen tega pa trije povezani krogi, ki jih obsevaajo solnčni žarki. Kakšne so rumunske znamke za to priložnost, še ne vemo. Prvotno je bilo rečeno, da Romunija ne bo izdala zdaj posebnih znark saj smo že »čios ob priliki konference Male antante v Bukarešti dobili dve takšni znamki, zdaj pa kaže, da so se tudi v Romuniji odločili za znamke z novim črtežem.

Kupujte domače blago!